SEZONA 2025.

podrum ponedjeljkom

15. PROSINCA 2025. U 19 SATI
CENTAR ZA MLADE I NEZAVISNU KULTURU - P4

www.vanima.hr

SKUPNA IZLOŽBA

ZORANA JANČIĆ
MATEJ ĐAKOVIĆ
PATRIK PAVLOVIĆ
LANA CVETKO
BRUNA ZELIĆ
IVAN TODOROVIĆ

ORGANIZATOR: filmsko-kreativni studio VANIMA

POKROVITELJI: Varaždinska županija; VARAŽDIN

PARTNERI U REALIZACIJI: PEĆETARI; GMV Gradski muzej Varaždin 100

Lana Cvetko – „Plijesan"

Naizgled neugledan i neželjen fenomen, plijesan je u ovoj izložbi postala ishodište jedne snažne slikarske priče. U radu mlade autorice ona prestaje biti tek biološka pojava koju povezujemo s propadanjem, vlagom i nečistoćom te se pretvara u vizualnu i simboličku metaforu za tihe, nevidljive procese koji oblikuju naš svakodnevni život. Polazište je jednostavno i intimno: slučajno opažanje mrlje plijesni u svakodnevnoj situaciji. No taj prizor prerasta u poticaj za istraživanje medija slikarstva i mogućnosti akrila, koji – poput same plijesni – djeluje organski, nepredvidivo i samostalno. U procesu nastaju slojevite, lazurne površine koje se prelijevaju u mrlje, kružne oblike i organsku teksturu.Tamne, guste nijanse izmjenjuju se s prozračnijim, gotovo apstraktnim tonovima, podsjećajući na bio-organske strukture koje neprestano mijenjaju svoj oblik. Takav slikarski postupak poziva na dvosmjerno čitanje: s jedne strane, radi se o promišljenom estetskom istraživanju, a s druge, o metaforičkoj slici unutarnjih procesa – potisnutih misli, nesvjesnih impulsa i tihih, ali snažnih sila koje nas oblikuju iznutra. Plijesan je ovdje prikazana kao „tihi parazit" i „tiha opasnost", ali i kao vizualni znak životne energije i stalne preobrazbe. Izložba nas podsjeća da se promjena uvijek odvija – polako, ispod površine, često neprimjetno – sve dok ne postane dio nas i našeg pogleda na svijet. Važno je naglasiti da je riječ o prvoj varaždinskoj samostalnoj izložbi mlade umjetnice, koja već sada pokazuje iznimnu osjetljivost na suvremene umjetničke tendencije. Njezin rad prepoznaje i reinterpretira aktualne umjetničke zaokrete – od bioarta i ekoloških promišljanja do fascinacije mikrokozmosom i nevidljivim procesima prirode. Takva orijentacija povezuje je s recentnim praksama umjetnika poput Kathleen Ryan, koja kroz skulpture reinterpretira raspadanje i kvarenje, ili eksperimentalnih bioart istraživača koji koriste mikroorganizme i prirodne procese kao medij. U tom smislu, ova izložba otvara prostor za dijalog s recentnim umjetničkim tendencijama koje brišu granice između estetskog, znanstvenog i intimnog iskustva i može se promatrati kao važan korak na početku intrigantnog umjetničkog putovanja.

Bruna Zelić – „Prije nego sunce zađe"

Serija fotografija pod nazivom "Prije nego sunce zađe" donosi vizualni dnevnik prijelaznog, treperavog trenutka između dana i noći kada svjetlo postaje meko, a svijet se na trenutak umiri. U fokusu autorice nije toliko pejzaž, koliko odnos čovjeka i vremena, trenutak introspekcije koji nastupa kad se dan povlači, a misli postaju tiše. Kroz jednostavne prizore – prijatelje koji razgovaraju, siluete prolaznika, igru svjetla na vodi ili zidovima – autorica hvata ono neuhvatljivo: atmosferu melankolije i mira koja prethodi zalasku sunca. U toj potrazi autorica se nesvjesno naslanja na dugu tradiciju promišljanja svjetla u fotografiji – od lirskih pejzaža Raymonda Depardona i meditativnih urbanih prizora Saula Leitera, do suvremenih fotografa koji istražuju svakodnevicu i "male trenutke" kao što su Alec Soth ili Rinko Kawauchi. Poput svojih fotografskih uzora i ona koristi svjetlo ne samo kao estetski element, već kao metaforu prolaznosti i refleksije. Zalazak sunca ovdje nije kraj, nego poziv na zaustavljanje i svjesnost. Fotografije ne dokumentiraju događaj, već stanje – vrijeme između vanjskog i unutarnjeg svijeta, između dana i noći, između pogleda i sjećanja. Riječ je zapravo o vizualnoj meditaciji o trenucima koji nas oblikuju, a često prođu neprimijećeni. Ova serija fotografija svjedoči o senzibilitetu mlade autorice koja prepoznaje snagu tišine i nježnost svakodnevice. Njezin pogled na svijet jednostavan je, ali neobično zreo: svjetlo koje nestaje postaje prostor introspekcije, podsjećajući nas da ljepota ne leži u spektakularnom, već u prolaznom i stvarnom.

Ivan Todorović – „Generirani grad - nepostojeći Varaždin"

Autor kroz izložbu vizualno istražuje Varaždina kroz pogled umjetne inteligencije. Izložba prikazuje niz AI-generiranih fotografija koje reinterpretiraju stvarne gradske lokacije, od Korza i Starog grada do tržnice, groblja i dravske obale, pretvarajući ih u prizore koji balansiraju između stvarnosti i mašte. Svaka slika polazi od autentičnog prostora, ali ga umjetna inteligencija oblikuje prema vlastitoj „logici viđenja": dodaje elemente koji ne postoje, briše detalje koji definiraju svakodnevicu i stvara novi, paralelni Varaždin, onaj koji bi mogao postojati, ali nikada nije postojao. Izložba ne govori o budućnosti grada, nego o našoj percepciji sadašnjosti. „Generirani grad" postavlja pitanje: što se događa kada tehnologija preuzme ulogu promatrača i postane stvaralac slike o mjestu koje poznajemo? Je li to i dalje Varaždin ili tek njegova digitalna interpretacija, ogledalo naših projekcija i sjećanja? U vremenu u kojem slike kruže brže nego stvarnost, izložba nas podsjeća da je granica između viđenog i vjerovanog sve tanja. Svaka generirana slika postaje metafora našeg digitalnog doba, vremena u kojem ne možemo uvijek znati gledamo li u stvaran prizor ili u uvjerljivu konstrukciju nepostojećeg svijeta. Autorov pristup izložbi otvara pitanje autentičnosti pogleda: ako slika više nije rezultat ljudskog oka, nego algoritamske interpretacije, gdje završava stvarnost, a gdje počinje iluzija?

Skupna izložba – Sezona 2025.

Zadnjih šest godina varaždinski Filmsko-kreativni studio VANIMA organizira program „Podrum ponedjeljkom“ u podrumu Centra za mlade i nezavisnu kulturu P4 u Varaždinu. Od kraja 2019. godine pa sve do kraja ove VANIMA je tako priredila više od devedeset i pet izložbi mladih afirmiranih, ali i neafirmiranih umjetnika, kao i već etabliranih autora, pretvorivši tako podrum Centra P4 u Preradovićevoj ulici u zanimljivu galeriju i respektabilan izlagački prostor koji je do sad posjetilo više od 4500 posjetitelja. Zanimanje publike i kritike za izložbe postavljene u sklopu programa, osim na kvalitetu izlagača, ukazuje i na činjenicu da su izlagački prostori ove vrste svakako dobrodošli gradu koji se voli pohvaliti i tradicijom, ali i recentnom likovnom scenom.

Posljednja ovogodišnja izložba prikazuje retrospektivu radova mladih autorica i autora koji su se Varaždincima predstavili tijekom 2025. godine. Filmsko-kreativni studio VANIMA je krajem 2024. godine raspisao javni poziv za mlade autorice i autore, a selektori *Elizabeta Igrec*, akademska slikarica, viša kustosica u Gradskom muzeju Varaždin, *Mihael Bađun*, magistar edukacije likovne kulture, *Monika Rusak*, magistara medijske umjetnosti i prakse te *Srećko Lebinec* i *Dubravka Kalinić-Lebinec* ispred organizatora, Filmsko-kreativnog studija VANIMA, odabrali su šest najboljih prijava. Publika će na predstojećoj skupnoj izložbi ponovno moći vidjeti dio radova sa svakog od ovih predstavljanja, a ovom izložbom završava šesta sezona programa „Podrum ponedjeljkom“ u podrumu Centra za mlade i nezavisnu kulturu - P4 u Varaždinu.

Podsjetimo, izlagala je *Zorana Jančić*, koja se predstavila izložbom audiovizualnih priča pod nazivom „Čudne mudre“, najmlađi ovogodišnji autor *Matej Đaković* je pripremio izložbu fotografija „Grad u kadru“, a fotografijama se predstavio i Patrik Pavlović izložbom pod nazivom „Šapat tišine“. *Lana Cvetko* je izložila slike iz ciklusa „Plijesan“, a svoje je fotografije na izložbi „Prije nego sunce zađe“ predstavila *Bruna Zeić*. „Generirani grad - nepostojeći Varaždin“ naziv je izložbe *Ivana Todorovića*, posljednjeg odabranog autora koji se predstavio publici.

Dodajmo kako osim izložbi mladih autorica i autora odabranih u sklopu javnog poziva „Podrum ponedjeljkom“, ovaj etablirani program svake godine osvježavaju te obogaćuju i izložbe članova udruga te pojedinih umjetnika s kojima VANIMA surađuje, kao i prigodne izložbe koje se priređuju uz zanimljiva događanja u gradu. Tako je bilo i ove godine, pa su šestu sezonu obilježile i izložbe "Šah-mat", koju je uz prigodni šahovski turnir uz VANIMU organiziralo Šahovsko društvo „Varaždin“, skupna izložba polaznika VANIMINE eksperimentalno likovne grupe koju je vodila akademska kiparica i grafičarka Gabriela Butković, zatim izložba likovnih radova članica i članova povodom 15 godina uspješnog djelovanja Likovne udruge „Kula“ Kneginec, zatim izložba radova pod nazivom „Emocija i komunikacija“ uspješne mlade animatorice i redateljice Sunčane Brkulj, kao i izložba fotografija „Moj život s Dravom"čiji su autori Varaždinci Domagoj Marić, Emil Milihram i Denis Vlašić, te izložba slika autorice Brigite Vitez pod nazivom „55 u zrcalu vremena“. Isto tako priređena je i izložba slika pod nazivom „U svijetu boja“ kojom su se predstavili polaznici likovnih radionica koje pod vodstvom Živka Toplaka djeluju u sklopu udruge umirovljenih Varaždinaca „Futur egzaktni“, a u podrumu u Preradovićevoj, priređena je i izložba fotografija članova udruge „Sunce“ iz Varaždina. Brojne raznovrsne izložbe i velik broj posjetitelja dovoljno govore o uspješnosti šeste sezone programa „Podrum ponedjeljkom“. *(Srećko Lebinec)*

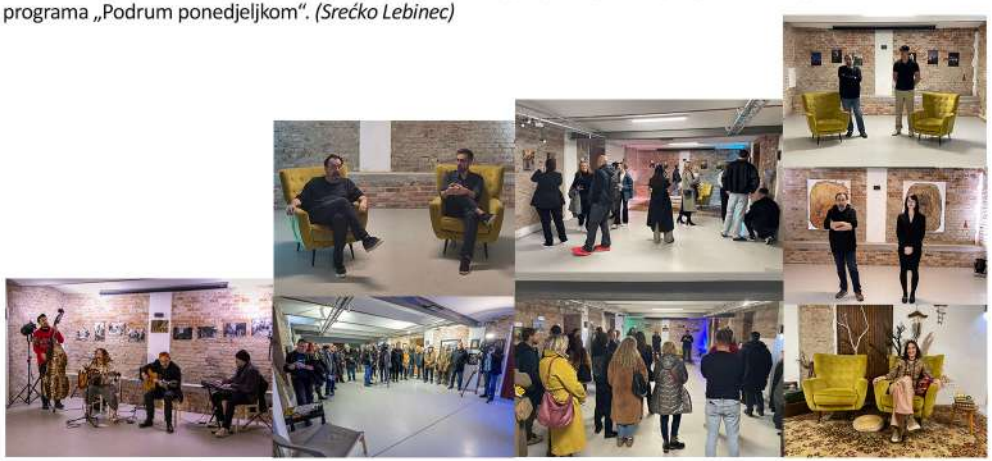

Zorana Jančić – „Čudne mudre“

Čudne Mudre su, kako ih sama autorica predstavlja, „serija od 12 ultra-kratkih audiovizualnih priča nastalih metodom improvizacije, upotrebom jednostavnih alata poput olovke, bojice i flomastera na uredskom papiru.“ Sasvim spontano na početku su nastali ekspresivni crteži zamišljenih likova i fantastičnih bića u čudesnim ambijentima. Ti su crteži, kaže autorica „čudni i izmigoljeni, korjenasti i pernati, lisnati i dlakavi, konkretni bez konteksta, ležali na polici kao sirevi na dozrijevanju, do k nisu počeli šaputati i pjevušiti, grebati i dozivati, zahtijevati da budu opisani i oprimjereni, obogaćeni i produbljeni tekstom i zvukom.“ Na te je pozive Zorana Jančić odgovorila na osebujan, duhovit, a prije svega maštovit način pa je tako svaki od crteža predstavljenih na ovoj izložbi, popraćen odgovarajućom pričom. Možda su, prema riječima autorice “neke od tih priča htjele biti aforizmi, neke haiku, punk ili pop, ali sve su pričale o bićima koja se mijenjaju dok pletu niti stvarnosti.“ Čudne Mudre nikad nisu javno prikazane u cijelosti, iako su inicijalno stvorene prije skoro 8 godina, uglavnom stoga što su trebale proći mnoge faze od crteža, preko teksta i grupnog snimanja kroz improvizaciju u studiju do montaže i konačno tiskane zbirke domaće radinosti. Osim crteža i priča na otvorenju je publika imala priliku poslušati njihovu audio varijantu te vidjeti nekoliko primjeraka samizdata Čudnih Mudrih. Nastali u ne pretjerano sretnom životnom razdoblju ili kako sama kaže „iznikli iz bolne dokolice“, crteži i priče Zorane Jančić ipak progovaraju slobodno, otvoreno i duhovito, otkrivajući tako autoričin vedri duh koji će bolnu dokolicu u konačnici prevladati. Predstavljajući svoj koncept, ona kaže kako je „cilj izložbe motivirati na korištenje umjetnosti za samospoznaju, te podsjetiti na važnost spontane ekspresije.”

Matej Đaković – „Grad u kadru“

Autorove fotografije rađene su njegovim zanatskim perfekcionizmom i sjajnim osjećajem za kadar svakako privlače pažnju. Bilježeći osobne dojmove s različitih lokacija, mjesta i gradova Matej promatrača svojih fotografija poziva da, kao što sam kaže, primijete ljepotu u prolaznim trenucima i dožive ulice kao umjetnički prostor gdje je svaka priča vrijedna bilježenja. Vrijedi ponoviti kako u povijesti fotografije značajno mjesto zauzimaju autori čiji je prevladavajući interes bila upravo urbana arhitektura, a među kojima su francuski fotograf Eugene Atget, američki fotografi Walker Evans, Julius Shulman i Joel Sternfeld ili primjerice njemački umjetnički duo Bernd i Hilla Becher koji sasvim sigurno predstavljaju izvor inspiracije i učenja za sve koji se žele okušati u fotografiranju urbane arhitekture i njenih elemenata. Stoga je svakako potrebno pohvaliti hrabrost mladog autora da se upusti u avanturu fotografiranja u urbanim ali i u suburbanim eksterijerima te tako i svojim radom pokuša potaknuti promatrača da o svom okruženju razmišlja iz manje uobičajenih perspektiva.

Patrik Pavlović – „Šapat tišine“

Autor je na zanimljiv i intrigantan način vizualno predstavio osjećaj nelagode, opće napetosti, zabrinutosti, stresa, panike, straha te iracionalnog lošeg predosjećaja, odnosno neke od karakteristika anksioznosti - jednog od najčešćih mentalnih poremećaja današnjice. Predstavljajući svoj koncept izložbe Pavlović kaže: „Kroz fotografije pokušavam uhvatiti ono što se teško izgovara riječima: trenutke nesigurnosti, unutarnjeg nemira i tišine koja zna biti glasnija od bilo kojeg zvuka“, ističući kako su tema izložbe „upravo ta tiha, a često vrlo snažna unutarnja stanja - anksioznost i panični poremećaj s kojima se susreće sve veći broj mladih ljudi danas“. Suočavanje s ovom ili sličnom tematikom u povijesti umjetnosti nije rijetkost, te svakako treba cijeniti odvažnost autora da javnosti predstavi svoje viđenje ovih problema. Uostalom, treba podsjetiti kako je više mladih autora koji su izlagali tijekom proteklih sezona “Podruma ponedjeljkom” svojim fotografijama, slikama, grafikama i instalacijama tematski problematizirali upravo stanja i situacije o kojima svojim fotografijama progovara Pavlović. Često se ističe kako je prepoznavanje simptoma anksioznosti ključno za sprječavanje njezinog pogoršanja, a njihovo ignoriranje može dovesti do težih mentalnih i fizičkih posljedica. Pravi put do oporavka leži u stručnom vođenju i zdravim mehanizmima suočavanja. Vjerojatno nije pretjerano reći da Pavlovićeve fotografije, osim što privlače pažnju svojim zanatskim perfekcionizmom i sjajnim osjećajem za kadar, predstavljaju jedan od spomenutih zdravih mehanizama suočavanja.